

Sven-Eric Bergentz 1928-2006

Sven-Eric Bergentz erhöjll sitt hedersledamotskap 1998 dels för sitt bidrag till kärlkirurgins ställning inom kirurgi i Sverige, dels för att han under sitt ordförandeskap i Svensk kirurgisk förening (SKF) verkade för att Svensk förening för kärlkirurgi blev en delförening inom SKF.

Sven-Erik Bergentz föddes i Södertälje 1928, fick sin läkarutbildning i Lund/Malmö och sin kirurgutbildning hos Stig Lindgren i Falun. Han flyttade sedan till Göteborg och disputerade 1961 hos Lars Erik Gelin på avhandlingen "Studies on the genesis of posttraumatic fat embolism". Kliniskt kom han att intressera sig för kärl- och transplantationskirurgi. Efter ett postdoc-år i Boston hos Francis Moore och ytterligare några Göteborgsår blev han 1970 professor i kirurgi, särskilt experimentell kirurgi i Malmö (Helge Wulffs professur delades i två när han pensionerades och han efterträddes av två Göteborgsdocenter - den andre var Bengt Zederfeldt).

Sven-Erik fortsatte att utveckla kärl- och transplantationskirurgi och forskningsmässigt var hans intressen mikrocirkulation, hemostas, utveckling av dextran samt inom klinisk kärlkirurgi framför allt inriktning mot njurartärproblem. Han hade en lång rad uppdrag; MFRs prioriteringskommitté, ordförande i SKF, president i International Society of Surgery och International Surgical Group, ordförande i föreningen för utgivande av Acta Chirurgica Scandinavica, ordförande i forskningsetiska kommittén i Lund, dekanus vid medicinska fakulteten Lund, vetenskapligt råd i Socialstyrelsen. Han var hedersledamot i Society of Vascular Surgery och American College of Surgeons.

Sven-Erik Bergentz avled 2006 och i en dödsruna i Svensk kirurgi sammanfattade Ulf Haglund, Bengt Jeppson och undertecknad bl.a. följande: "Sven-Erik hade ett stort intresse för och engagemang i ansvarsfrågor inom sjukvården och patientsäkerhet, och han var en lång följd av år vetenskapligt råd i Socialstyrelsen. Han betonade att begångna fel sällan är att tillskriva enskilda personer utan oftare beror på olika typer av systemfel. Sina erfarenheter sammanfattade han tillsammans med Bengt Zederfeldt och ortopedprofessorn i Lund Göran Bauer i boken "När skyddsnetet brister – lärdomar från sjukvårdens

ansvarsnämnd”. De problem han stötte på här låg ofta nära hans intresse för etiska frågeställningar, under många år som ordförande i forskningsetiska kommittén i Lund, och han medverkade starkt till den forskningsrådsprofessur i medicinsk etik som placerades vid Lunds universitet med Göran Hermerén som innehavare. Inte minst inom transplantationskirurgin är etiska problem uppenbara och Sven-Eric tog aktiv del i diskussioner och utredningar som ledde fram till den dödsbegreppsdefinition som vi har idag och till den nya transplantationslagen från 1995. Detta intresse återspeglas också i ett flertal artiklar om hur och varför många tyska kollegor kom att agera i Hitlers anda under andra världskriget, inte minst de s.k. ”vetenskapliga” experiment som utfördes i koncentrationslägren. Hans starka etiska intresse reflekterar hans i grunden humanistiska inställning och inriktning, vilket också visade sig i hans passion för litteratur med Thomas Mann och Albert Camus som läsoplevelser han gärna återvände till.

Vid första kontakt kunde Sven-Erik te sig allvarlig, tystlåten och svåråtkomlig, men vi som lärde känna honom fann att det under denna kanske också något blyga yta fanns en vänlig person med stor integritet, stillsam humor och djup vänskap samt betydande kunskap i kombination med förmåga att förenkla och systematisera men inte förytliga och bagatellisera. Inom svensk kirurgi måste han betraktas som en av de verkligt stora”.